

GÜMNAASIUMI VALIKAINED „TEKSTI- JA LUGEMISÕPETUS“ AINEKAVA

Alus: Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2
„Gümnaasiumi riiklik õppekava“
(Vabariigi Valitsuse 23.02.2023 määruse nr 18 sõnastuses)

Valikaine: Teksti- ja lugemisõpetus (10.-12. klass)

Valdkond	Keel ja kirjandus
Kursuse nimetus	Teksti- ja lugemisõpetus (10.-12. klass) (kooli valik)
Lõimumine	Kursus on lõimitud eesti keele ja kirjanduse kursustega ning süvendab arusaamist ilukirjandusteostest, laiendab teoste tõlgendamise oskusi ning toetab tarbe- ja publitsistlike tekstide mõistmist, sh meediatekstidega toimetulekut.
Õppetöö korraldus	3 kursust (105 tundi)
Õppeaine kirjeldus	<p>Kursuse eesmärgiks on aidata kaasa õpilaste funktsionaalse lugemisoskuse, analüüsi- ja refleksioonivõime arendamisele ja tekstiloomevõime suurendamisele. Kursuse jooksul omandatakse nii teoreetilisi teadmisi kui praktilisi oskusi.</p> <p>Kursus on lõimitud eesti keele ja kirjanduse kursustega ja aitab süvendada arusaamist ilukirjandusteostest, avardab arusaamist teoste tõlgendamisest, aga on ka toeks tarbe- ja publitsistlike tekstide mõistmisel, aitab toime tulla meediatekstidega (manipuleerimise ja demagoogia äratundmine).</p> <p>Õppetegevus hõlmab erinevaid lugemis-, analüüsi- ja kirjutamisstrateegiaid. Kasutatakse meetodeid nagu juhitud lugemine, vastastikune küsimine, diskussioonivõrgud, Venni diagramm, ja argumenteerimine. Kirjutamisülesannetes käsitletakse mitmeid žanre alates kirjandist kuni uudiseni.</p>
Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) loeb, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste, tunneb tekstide mõjutusvahendeid, kasutab sihipäraselt ja eetilisel teabeallikaid;2) väljendab ennast nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normide kohaselt;3) koostab etapiviisilise kirjutamisprotsessi käigus eri liiki tekste, teab tekstide ülesehituse põhimõtteid ja iseärasusi ning teeb teadlikke keevalidikuid;4) analüüsib oma kirjutamisoskust ja kasutab seejuures metakeelt;5) loob ühe tekstiliigi põhjal teist liiki teksti.

<p>Kursuse sisu</p>	<p>Kursus 1.</p> <p>Õpitulemused :</p> <p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste; 2) väljendab ennast nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normide kohaselt, kasutab keeleallikaid ja andmekogusid; 3) koostab etapiviisilise kirjutamisprotsessi käigus eri liiki tekste, teab tekstide ülesehituse põhimõtteid ja iseärasusi ning teeb teadlikke keelevelikuid; 4) tunneb ja oskab koostada erinevates žanrites tekstiliike; 5) oskab kasutada erinevaid lugemisstrateegiaid. <p>Õppesisu: Kirjanduse 1. ja 2. kursuse tekstide mõistmise toetamine. Alustekstide põhjal seoste loomine tänapäeva kultuuri ja kirjandusega. Erinevate ajastute tekstide kaudu maailmapildi avardamine. Arhetüüpide tundmine ja kasutamine erinevat liiki tekstide mõistmisel ning loomisel.</p> <p>Kursus 2.</p> <p>Õpitulemused</p> <p>Õpilne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) loeb, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki meediatekste; 2) tunneb tekstide mõjutusvahendeid, kasutab sihipäraselt ja eetilisel teabeallikaid; 3) väljendab ennast nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normide kohaselt, kasutab keeleallikaid ja andmekogusid; 4) koostab etapiviisilise kirjutamisprotsessi käigus eri liiki tekste, teab tekstide ülesehituse põhimõtteid ja iseärasusi ning teeb teadlikke keelevelikuid; 5) analüüsib oma kirjutamisoskust; 6) tunneb ja oskab koostada erinevates žanrites meediatekste; 7) oskab kasutada erinevaid lugemisstrateegiaid. <p>Õppesisu: Erinevat liiki tekstide analüüsimine mõistmise toetamiseks. Meedias kasutatavate mõjutusvahendite tajumine. Alustekstide põhjal argumenteeritud tekstide koostamine.</p>
----------------------------	--

Kursus 3.

Õpitulemused

Õpilne:

- 1) mõistab keele tähendust ühiskonnas, tajub keele ajaloolist kujunemist ja varieerumist, väärtustab keeleoskust, arendab seda lugedes ja kirjutades;
- 2) loeb, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste, tunneb tekstide mõjutusvahendeid, kasutab sihipäraselt ja eetilisel teabeallikaid;
- 3) väljendab ennast nii suuliselt kui ka kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normide kohaselt, kasutab keeleallikaid ja andmekogusid;
- 4) koostab etapiviisilise kirjutamisprotsessi käigus eri liiki tekste, teab tekstide ülesehituse põhimõtteid ja iseärasusi ning teeb teadlikke keelevelikuid;
- 5) analüüsib oma kirjutamisoskust;
- 6) tunneb ja oskab koostada erinevates žanrites tekstiliike;
- 7) oskab kasutada erinevaid lugemisstrateegiaid;
- 8) rakendab erinevaid analüüsi- ja kirjutamisstrateegiaid.

Õppesisu: Erinevat liiki tekstide analüüs ning keeleliselt, stiililiselt ja vormiliselt korrektsete tekstide koostamine.

Erinevad lugemisstrateegiad

Ennustusmeetodid (ootuste reisujuht, võtmesõnadega ennustamine, kahtlased väited, võtmesõnadega ennustamine, võtmeterminega ennustamine, ennustustabel). Erinevad korduva lugemise strateegiad. Kahekordne lugemispäevik. Juhitud lugemine. Mandala. Järgne tegelasele. Lugejate seminar. Tekst ja mina. Leia seoseid. Erinevate mõistekaartide liigid. Struktureeritud konspekt. Vastastikune küsimine.

Erinevad analüüsistrateegiad

Ühine analüüs. Akadeemiline vaidlus. Diskussioonivõrk. Venni diagramm. Probleemi aken. Erinevad vaatenurgad. Debatt. Nurgakivid. Vastastikune küsimine. Argumenteerimine. Bloomi - Sandersi mõtlemistasandite taksonoomia.

Erinevad kirjutamisstrateegiad ja -žanrid

Juhitud kirjutamine. RAFT-kirjutamine. Protsesskirjutamine. Alusmaterjalidel kirjutamine. Ühest tekstiliigist teise kirjutamine. Kiri. Jutustus. Novell. Karakteristika. Raamatututvustus. Raamatu- või muu reklaam. Kasutamisujuhend. Artikkel. Uudis. Reportaaž. Intervjuu. Uudis. Arvustus. Kirjand. Luuletuste erinevad liigid,

GÜMNAASIUMI VALIKAINED „TEKSTI- JA LUGEMISÕPETUS“ AINEKAVA

	<p>alates regilaulust, lõpetades cinquain'iga. Erinevad refleksioonistrateegiad Kokkuvõte. Kuulamisprotokoll. Püramiiddiagramm. Sõnaketid. Mina olin siis. SWOTanalüüs. Hindamisratas jm.</p> <p>Mõisted <i>Cinquain</i>, alusmaterjal, karakteristik, reportaaž, intervjuu, uudis, retsensioon, artikkel, juhtkiri, manipulatsioon, demagoogia, mandala jm.</p> <p>Tekstid Kuna kursus on integreeritud eesti keele ja kirjanduse kursustega, kasutatakse õppekavas ette nähtud ilukirjandustekste, aga ka meediaväljaannete tekste ja saateid. Olulised on ühiskonnas olulistest teemadest kõnelevad ja kultuuri- ning keelealased tekstid. Arutlustes lähtutakse ühiskonna aktuaalsetest probleemidest ja õppekavas osutatud arutlusteemadest.</p>
Hindamine	<p>Hindamisel lähtutakse Kadrina Keskkooli hindamisjuhendist. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse vastavalt ainekava õpitulemustele. Hindamisel kasutatakse ka enesehindamist ja kaaslaste tagasisidet. Hindamisel võetakse arvesse õpilase osalemist õppetöös ja aktiivsust tunnis.</p>